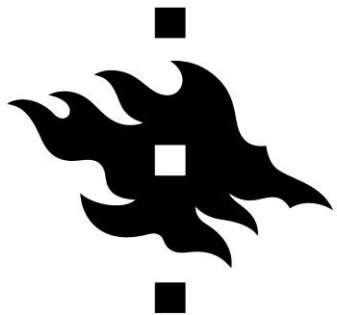

Helsingin yliopisto
Lausunto
HE 99/2025 vp
8.10.2025

Eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunta: StV@eduskunta.fi

Viite:

HE 99/2025 vp / Asiantuntijalausunto. StV: Hallituksen esitys eduskunnalle valtion talousarvioksi vuodelle 2026.

Asia: Helsingin yliopiston lääketieteellisen tiedekunnan lausunto eduskunnan sosiaali- ja terveysvaliokunnan kuulemiseen 9.10.2025

Lääketieteellinen tiedekunta kiittää mahdollisuudesta lausua valtion vuoden 2026 talousarviosta.

Lausunto rakentuu seuraavista osioista:

- I. Erikoislääkäri ja erikoishammaslääkärikoulutus
- II. Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus
- III. Muut huomiot
- IV. Yhteenveto annettavasta lausunnosta

I Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutus

Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen leikkaukset palvelujärjestelmältä sekä puutteellinen lähtöresurssointi yliopistojen rahoitukseen (3,1 M€) ovat johtaneet tilanteeseen, jossa osaamisperusteisen koulutuksen toteutuminen on vaarantunut. Suomen varautumisen ja huoltovarmuuden kannalta rahoituksen nykytilanne on erittäin huolestuttava.

Lääketieteellisillä tiedekunnilla on vastuu erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen toteutumisesta ja tutkinnoista. Helsingin yliopisto tuottaa noin kolmanneksen kansallisesti näistä tutkinnoista. Uudistetun osaamisperustaisen erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksen vastuukouluttajia ovat pääosin tiedekunnan kliiniset professorit ja koulutusvastuulääkärit yhteistyössä palvelujärjestelmän toimijoiden kanssa. Laadukas uusittu koulutusjärjestelmä on nostanut yliopistoille kohdentuvia kustannuksia entisestään: Tietojärjestelmä ELSA, valintaprosessi, osaamisen karttumisen/EPA-arviointi jne.

Useat selvitykset (2013-2022), viimeisin STM:n teettämä "Erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutuksesta maksettavien koulutuskorvausten käytön selvitys ja ehdotuksia korvausjärjestelmän kehittämisestä" (2022 Pitkälä, Nevala, Uittamo) ovat todenneet, että kustannukset yliopistoille ovat 10 000 – 14 000 euroa/tutkinto.

Lääkärikoulutuksen lisäpaikkapäätöksen yhteydessä Ministeri Multala osoitti tahtotilansa (6/2024) erikoislääkärikoulutuksen alimitoitettujen resurssien korjaamiseksi. Lääkärikoulutuksen resursointi osin OKM:n (peruskoulutus) ja osin STM:n (erikoislääkärikoulutus) kautta on johtanut puutteelliseen kokonaistilanteen hallintaan. Ministeri Multalan esitti vahvempaa yhteistyötä kahden ministeriön välillä, mutta tämän toteutuminen ei ole vielä näkynyt yliopistojen koulutustyössä.

Yliopistoille koko lääkärikoulutuksen toteutusta haastaa lisäksi valtion yliopistotasaisen opetuksen ja tutkimuksen rahoituksen leikkaukset palvelujärjestelmältä eli HUS-yhtymältä yli 15 M€ /vuosi.

Nykyisellä rahoitustasolla palvelujärjestelmä ja yliopistot yhdessä eivät kykene toteuttamaan erikoislääkäri- ja erikoishammaslääkärikoulutusta. Suomen huoltovarmuuden ja varautumisen näkökulmasta tilanne on lähes kestämätön.

Ehdotus: Helsingin yliopiston lääketieteellinen tiedekunta ehdottaa yliopistoille kohdentuvan erikoislääkärikoulutuksen ja erikoishammaslääkärikoulutuksen kansallisen korvauksen (33.60.33, 3.1 M€ /v) nostamista kattamaan siitä aiheutuvat todelliset kulut (n. 9M€). Pidämme erittäin tärkeänä, että palvelujärjestelmän koulutusrahoitusta ei leikata vaan palautetaan vähintään vuoden 2025 tasolle. Lisäksi näemme tärkeänä, että Uudenmaan erillisratkaisussa yliopistosairaalalisä kohdentuu suoraan HUS-yhtymälle.

II. Sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimus

Lääketieteellinen tiedekunta pitää tärkeänä yliopistotasaisen sosiaali- ja terveydenhuollon tutkimukseen ehdotettua rahoitusta ja sen säilyttämistä nykyisellä tasolla (40 Meur).

Resursointi yliopistotasaiseen tutkimukseen turvaa myös tutkimukseen perustuvan opetuksen ja varmistaa lääkärien ja erikoislääkärien tutkijakoulutuksen tulevaisuudessa. Koska terveysala on yksi maailman nopeimmin kasvavista toimialoista, tulisi Kansallista TKI-rahoitusta ohjata nykyistä vahvemmin terveysalan kasvua ja uudistumista edistämiin toimiin.

III. Muut huomiot

Lääketieteellinen tiedekunta pitää tärkeinä matalan kynnyksen mielenterveysavun ja -palvelun kehittämishankkeille sekä itsemurhien ehkäisyohjelmaan ehdotettua rahoitusta (2,3 Meur), opiskelijoiden mielenterveyspalveluille kohdennettua avustusta (1 Meur), huumevalistustyöhön (0,5Meur), nuorten huumekuolemien ehkäisyyn ja C-hepatiitin eliminointiin ehdotettuja hankkeita (yht. 17,5 Meur). Lääketieteellinen tiedekunta pitää myös tärkeänä valtakunnallisten Käypä Hoito- suositusten laadintaan ehdotettua rahoitusta ja sen säilyttämistä vähintään nykyisellä tasolla (1,18 Meur).

IV. Yhteenveto annettavasta lausunnosta

Helsingin yliopiston lääketieteellinen tiedekunta kiittää lisäpanostuksista tutkimukseen ja toivoo TKI rahoituksen kohdentamista vahvemmin terveysalan kasvuun ja uudistumiseen. **Suurin huolenaihe on puutteelliset erikoislääkärikoulutuksen resurssit.** Yliopistot eivät pysty tällä rahoituksella hoitamaan Suomen varautumisen kannalta keskeisiä koulutustehtäviä.

Asiantuntija

dekaani Johanna Arola

Johanna.t.arola@helsinki.fi

Lääketieteellinen tiedekunta, Helsingin yliopisto